

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/148/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122209867
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8122209867.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom A. C. XX, XXX XX D. právne zastúpený: JUDr. Matúš Motyka, advokát, so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, IČO: 50 487 108, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a. s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739 o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 eur, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 14.11.2022 domáhal od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 567,09 eur. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 30.5.2013 uzatvorila so žalovaným Zmouvu o poskytnutí najľahšej pôžičky č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej jej žalovaný poskytol finančné prostriedky vo výške 1.000 eur s tým, že žalovanému bola povinná vrátiť celkovú sumu vo výške 1.871,41 eur. Kvôli neskoršej nepriaznivej finančnej situácii žalovanému vrátila zo tohto úverového vzťahu 1.216,41 eur. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7 Csp 185/2019 rozsudkom zo dňa 27.11.2019 bola zamietnutá žaloba žalobcu VÚB, a. s. proti žalovanej A. B. o zaplataenie 567,09 eur. Ako spotrebiteľ si uplatnila satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musela brániť po podaní pôvodnej žaloby. Primerané zadostučinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal nekalého konania, ale má mať aj funkciu relutárnu. Za primeranú výšku, ktorá závisí vždy od posúdenia súdu, považovala sumu 567,09 eur, teda sumu, ktorú žalovaný v pôvodnom konaní nezákonne požadoval. Žiadala priznať aj náhradu trov konania.

Žalovaný so žalobou nesúhlasil. V písomnom podaní zo dňa 12.12.2022 dôvodil, že v dôsledku procesného úspechu žalobkyne v pôvodnom konaní došlo k nastoleniu rovnováhy v právach a povinnostiach strán, preto požiadavka na primerané finančné zadostučinenie je neopodstatnená. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14 Co 91/2012 z 10.10.2013. Namietal, že ustanovenie § 3 ods. 5 tretia veta zákona o ochrane spotrebiteľa nemožno vykladať spôsobom garantujúcim automatický duplicitný peňažný nárok. Dôvodil, že je absurdné, aby ktokoľvek za aplikáciu

jeho ústavného práva na súdnu ochranu bol zo strany súdov sankcionovaný osobitným zadost'účením pre protistranu. Navrhol žalobu zamietnuť, resp. priznať maximálne finančné zadost'účinenie vo výške 70 eur.

K vyjadreniu žalovaného sa písomným podaním zo dňa 18.1.2023 vyjadrila prostredníctvom právneho zástupcu žalobkyňa, ktorá poukázala na odôvodnenie pôvodného rozsudku, v ktorom bola jasne deklarované porušenie noriem spotrebiteľského práva. V ostatnom zotrval na svojej argumentácii zo žaloby, pričom poukázal aj na právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov podporujúce jeho právny názor vo vzťahu k primeranému finančnému zadost'účeniu.

K vyjadreniu žalobkyne sa ešte písomným podaním zo dňa 14.2.2023 vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že v pôvodnom konaní súd vychádzal pri ustálení úrokovej sadzby z nesprávnej štatistiky Národnej banky Slovenska. Navrhol rozhodnúť v zmysle jeho vyjadrenia z 12.12.2022.

Podľa § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len Cs.p.) súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

Podľa § 219 ods. 3 C.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

Súd vo veci vykonal dokazovanie všetkými dôkaznými prostriedkami, ktoré súdu predložili alebo označili účastníci konania. Dokazovanie vykonal žalobou, rozhodnutiami všeobecných súdov označených stranami, vyjadrením žalovaného, ako aj ďalším spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 7 Csp 185/2019-65 zo dňa 27.11.2019 v právnej veci žalobcu B. E. F., G. proti žalovanému A. B., nar. X.XX.XXXX súd rozhodol, že žalobu o zaplatenie sumy vo výške 567,09 eur eur s príslušenstvom zamietol. Žalovanej zároveň priznal oproti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Na základe zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadost'účinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

V prejednávanej príhode však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú prax, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že nakoľko žalobkyňa v pôvodnom zmluvnom vzťahu plnila navyše (preplatila úver), súd jej v pôvodnom konaní poskytol ochranu proti žalovanému tak, že žalobu zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Žalobkyňa musela aktívne uplatňovať svoje práva obranou proti pôvodnej žalobe a súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa môže, ale aj nemusí, zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

Spôsobom vyššie uvedeným určenú výšku peňažného zadosťučinenia súd považuje za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikat' v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia tak tým, že žalovaný si vo vzťahu k žalobkyni uplatňoval finančné plnenie na ktoré nemal nárok, vyvolal u nej stav právnej neistoty, ktorý riešila podanou žalobou. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 100 eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

Súd preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 100 eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila, pričom v prevyšujúcej časti výrokom II. tohto rozsudku žalobu zamietol.

Súd prvej inštancie sa zaoberal aj otázkou, aké konkrétne práva žalobcu boli porušené. Je potrebné zdôrazniť, že práva žalobkyne boli bezpochyby porušené vo vzťahu k úspechu čo do zaplatenia žalovanej čiastky 567,09 eur, keďže o tom svedčí úspech v spore v základnom konaní. Už toto základné konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodit', že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva/úspešná obrana, vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

Súd prvej inštancie akcentuje aj fakt, že účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od takýchto praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu.

Napokon samotný žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 12.12.2022 uvádza, že ak by súd rozhodol o tom, že žalobca má nárok na primerané finančné zadosťučinenie, žiadal, aby bolo priznané maximálne vo výške 70 eur. Súd prvej inštancie len mierne prekročil túto sumu, všetko s aplikáciou princípu proporcionality vo vzťahu k oboj stranám sporu.

Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobkyňa bol v konaní plne úspešná, preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Pre výpočet trov právneho zastúpenia sa bude vychádzať z výšky priznanej sumy, pretože žalobca bol úspešný v základe nároku, ktorého výška záležala na posúdení súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.